

for saa vidt man vilde bringe Lovens Analogi i Anvendelse, saa maatte det Samme gjælde nu med Hensyn til Vacancer i Skolelærerembeder, som dengang gjaldt Degnekald. Jeg vilde kunne gjøre en Betragtning gjælbende lige overfor den ærede Minister, som han vist ikke vilde bifalde, og det er den, at, naar der i Loven tales om Kancelliet, saa kunde jeg sige, at Kancelliet have vi ikke længere. Den ærede Minister siger, at Kultusministeriet er traadt i Kancelliets Sted, og deri giver jeg ham Ret, det er Tilfældet, men det Samme er affurat ogsaa Tilfældet med Hensyn til Skolelærerembederne, at de ere traadte i Stedet for de daværende Degnekald, naar man vil tale om en analogisk Anvendelse af Loven. Efter min Anskuelse og ogsaa efter dette Things, for saa vidt man af tidligere Udtalelser har lært denne at kjende, er Forholdet det, at disse Skoleplaner, som ere vedtagne i Henhold til Loven af 1814, ere Lovens Fuldbyrdelse med Hensyn til de da bestaaende Skoledistrikter, for saa vidt ikke Ændringer under enkelte Omstændigheder i enkelt særligt Tilfælde maatte gjøres. Det er jo klart, at Loven af 1814 ikke har umuliggjort Oprettelsen af nye Skoledistrikter eller Omdannelsen af Skoleforholdene, men derom kan neppe være Tvivl, at, hvor Skoleforholdene i Distrikterne ere de samme som efter Loven af 1814, der maatte den engang vedtagne Skoleplan være at anse som Lovens Fuldbyrdelse fuldt ud. Jeg kan derfor ingenlunde se, at den forskjelligartede Anvendelse af den Kancelliet givne Bemyndigelse i særlige Tilfælde paa nogen Maade kan paaberaabes som Hjemmel for, hvad den høitærede Minister nu har foretaget. Hvad der har gjort, at der i disse i 1814 vedtagne Normallønninger paa flere Steder har vist sig en Formindskelse, beror paa særlige Forhold, som kun kunne bedømmes efter Omstændighederne i den enkelte Kommune. Det er mig saaledes betjendt, at man tidligere paa Grund af Dissen fra vedkommende Skolelæreres Side om en saadan Ordning har konverteret en Del af deres Kornløn med Penge, idet man kom overens med Sognesforstanderskabet om, at en Del af den Løn, Skolelærerne modtog i Korn, kunde ydes dem i Penge. Nu har jo i tidligere Tid Kornpriserne ikke været saa høje som nu, og Følgen er naturligvis den, at den Løn, som altsaa nu ydes Skolelærerne i Penge, ikke er kommen til svare til den Løn, de vilde have faaet efter Kornpriserne, naar deres Løn fremdeles var bleven ydet in natura. Men dette kan ingenlunde begrunde, at man nu vil omskyrte en Skoleplan, der paa den Maade er bleven dels stadfæstet af Autoriteterne i sin Tid og dels omdannet ved særlige mellem Kommunerne og de vedkommende Lærere trufne Overenskomster. Hvad der forekommer mig at være det mest Indlysende i dette Forhold, er, at der nu ikke længere er Tale om en Afgjørelse i enkelte særlige Tilfælde, men der træffes en Ord-

ning, som under Et fastslaar Skolelærernes Lønning for hele Landet. Jeg kan ikke Andet end atter henvisse til, at dette absolut maa anses for at være stridende imod, hvad Rigsdagen tidligere er gaaet ud fra. Thi stod det i Ministeriets Magt at vedtage en Omdannelse af Normallønningen eller en Forøgelse af Skolelærernes Lønning omkring i Kommunerne, havde der jo ikke været nogen som helst Mening i de tidligere Love, som her ere bleve vedtagne om Forandring af Skolelærernes Lønning. Den meget ærede Minister sagde, at den trufne Ordning var foretaget efter Samraad med dem, som vare berettigede til at blive adspurgte. Man kaldte i den Henseende Skoleraadene Kommunernes økonomiske Bærger. Men den Bærg, som Kommunerne have i Skoleraadene, kunne de visnok i dette Forhold kun være daarligt tjente med. Skoleraadene have i flere Egne af Landet udtalt sig for, at Kommunerne ere i Stand til at bære den forøgede Byrde, som disse Lønningstillæg ville medføre, og man vilde heller neppe i de fleste Tilfælde kunne undre sig over, at Skoleraadene ikke kunne negte, at en Kommune er i Stand til at bære et Lønningstillæg af 2—300 Kr. En Kommune maatte være kommet meget ydrligt, dersom Skoleraadet virkelig skulde kunne erklære, at Kommunen ikke var i Stand til at udrede et saadant Tillæg, og dog ser man i enkelte Tilfælde, at der er paalagt Kommuner, der iforveien virkelig vare haardt bebyrdede, et saadant yderligere Tillæg. Der er saaledes f. Ex. blevet mig paavist, at en Kommune, som yder 30 Kr. pr. Ib. Hartkorn i Kommunesafgift har faaet Paalæg om at udrede saadant Lønningstillæg. Det er ganske vist, at, naar en Kommune kan betale 30 Kr. pr. Ib. Hartkorn i Kommunesafgift, vil den ogsaa være i Stand til at betale de 30½ Kr., hvortil Afgiften ved dette Lønningstillæg vil stige. Altsaa har den Erklæring, der indhentes fra Skoleraadene, i Virkeligheden Sntet at betyde, saa meget mindre, som Flertallet i Skoleraadene paa ingen Maade have fælles Interesse med dem, der staa vedkommende Skoledistrikt nærmest, nemlig Kommunerne selv, og det har efter min Mening mest at betyde, at man søger at fremtvinge en Ordning af Skolelærernes Lønningssforhold mod den Befolknings Villie, hvis Belvillie overfor Skolen det først og fremmest kommer an paa. Ethvert Skridt, man gaar frem ad den tvungne Vej, skaber en stærkere og stærkere Uvillie overfor Skolevæsenet og har meget, meget mere at betyde, end ethvert som helst Forsøg paa at gennemføre en Skolereform, som kun bliver staaende paa Papiret, saa længe ikke en tilsvarende Belvillie møder den fra Befolkningen.

Krigs- og Marineministeren (Dreyer): Det ærede Medlem mente, at de Bestemmelser, hvis formentlige Uklarhed eller Komplikerthed blev omtalt igaar, have vist sig